

ПРАВИЛА
ЗА ДОБРА МЕДИЦИНСКА ПРАКТИКА
НА ЛЕКАРИТЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТ
ПЛАСТИЧНО-ВЪЗСТАНОВИТЕЛНА И
ЕСТЕТИЧНА ХИРУРГИЯ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Съдържание

	Стр.
I. Въведение	3
II. Квалификация, знания и професионални умения	3
III. Работа с пациенти	4
IV. Информираност на пациента и декларация за съгласие	4
V. Конфиденциалност	5
VI. Медицинска етика и морал	6
VII. Медицинска документация	6
VIII. Работа с колеги	7
IX. Работа в полза на минималния риск	8
X. Поведение при медицински усложнения	8
XI. Прекратяване на професионални отношения с пациент	8
XII. Преподаване, наблюдение и оценка на обучаващи се	9
XIII. Реклама и маркетинг	9
XIV. Финансови взаимоотношения с пациента	10
XV. Конфликт на интереси	10

I. Въведение

Правилата за добра медицинска практика са онзи комплекс от принципи и норми на медицинската професия и медицинската етика, който в най-голяма степен насочва и подпомага лекаря към ефективни действия и добри резултати в неговата работа. Целта на настоящия документ е да се формулират базисните насоки в практиката на специалиста по пластично-възстановителна и естетична хирургия. Той обхваща изискванията към най-съществените професионални качества, знания, умения, етични норми и взаимоотношения, към които трябва да се стреми и поддържа пластичният хирург, за да осигури високо ниво на медицинско обслужване и безопасност на своите пациенти. В своята работа пластичният хирург се ръководи стриктно от Европейската харта за правата на пациента. При нужда (възникване на конфликти, спорове от различно естество и др.) пластичният хирург взаимодейства тясно с пациентските организации.

Структурата и съдържанието на този документ съответстват на спецификата на специалността Пластично-възстановителна и естетична хирургия и са съгласувани с Общите правила за добра медицинска практика на лекарите в Република България, стандартът по Пластично-възстановителна и естетична хирургия и Законът за здравето. Правилата са обсъдени и одобрени от Българската асоциация по пластична реконструктивна и естетична хирургия.

II. Квалификация, знания и професионални умения

Поддържането и развитието на знанията, уменията и професионалната квалификация са възлови аспекти на добрата медицинска практика. Пластичният хирург трябва да се стреми към високо качество на своята дейност, да поддържа актуални своите знания и развива уменията си. В тази насока от него се изисква:

(1) Да е преминал през съответни нива на обучение и квалификация и притежава диплома за придобита специалност по пластично-възстановителна и естетична хирургия.

(2) Да притежава компетентност в диагностиката и лечението на вродените и придобити дефекти и деформации на човешкото тяло, термичната травма и естествените процеси на стареене.

(3) Наред с общомедицинските и специални познания, пластичният хирург трябва да знае и разбира задълбочено анатомията на всички тъканни слоеве на човешкото тяло, както и промените и измененията в кожата и подлежащите ѝ структури в резултат на нейният растеж и нейното стареене.

(4) Да владее утвърдените оперативни техники и неоперативни методи за лечение на състоянията обект на специалността.

(5) Да ограничава дейността си само в границите на своята компетентност.

(6) Непрекъснато и добросъвестно да надгражда знанията и уменията си, осигурявайки си достъп до електронни или печатни научни издания и публикации, участия в курсове, научни форуми и събития.

(7) Да прилага в професионалната си практика методи базирани на научни доказателства.

III. Работа с пациенти

Добрата медицинска практика изисква ефективна комуникация между специалист и пациент. В различните направления на пластичната хирургия възникват различни взаимоотношения между лекар и пациент. В основата на добрия изход от лечението е доверието, за което от пластичния хирург се изисква:

(1) Да осъществява подробна проблемно насочена и цялостна оценка на здравето на пациента на базата на анамнезата, клиничното изследване, други изследвания, мнението и очакванията му.

(2) Да оценява психологичната пригодност на пациента за осъществяване на пластично-възстановителна или естетична процедура чрез психологични похвати и методи или чрез колаборация с психолог, особено при пациенти с чисто естетични желания.

(3) Да съобразява социалното положение, етническата, расова, религиозна и културна принадлежност на пациента и не допуска дискриминация на тази основа в качеството на медицинските услуги и грижи.

(4) Да изслушва внимателно пациента и да се съобразява с неговото мнение, неговите тревоги, желания и предпочитания.

(5) Да обясни и дискутира безпристрастно с пациента неговото състояние и възможностите за лечение, включително предимствата и недостатъците на всяка от тях, така че това да му позволи да вземе решение „за“ или „против“ желаната от него медицинска процедура или хирургична интервенция.

(6) Да показва и обсъжда с пациента за конкретна естетична процедура фотографски материали на предоперативното състояние и резултата от интервенцията на други свои пациенти със сходни естетични несъвършенства и анатомични характеристики.

(7) Да подготвя и съставя индивидуален диагностично-лечебен план за всеки пациент.

(8) Да осъществява координацията на комплекса от грижи за пациента.

(9) Да насочва пациента към друг специалист, ако това е в интерес на пациента.

IV. Информираност на пациента и декларация за съгласие

Информираното съгласие е фундаментът на ползотворните и коректни взаимоотношения между лекар и пациент. Пластичният хирург трябва да поеме персонална отговорност за процеса на информираност на пациента и получаването на неговото съгласие за всеки вид терапия, която извършва. В това отношение той е длъжен да спазва следните изисквания:

(1) Информацията свързана с цялостния процес на изпълнение на дадена медицинска услуга трябва да се поднесе лично, в пряк контакт с пациента.

(2) Пластичният хирург трябва да даде подробни сведения на пациента, устно и в писмена форма за същността, целите и възможностите на самата процедура или хирургична интервенция, прогнозата за очаквания резултат, за рисковете и усложненията, следоперативните грижи, възможните дългосрочни промени на резултата и финансовите условия.

(3) Хирургът трябва да обясни на пациента и отрази в документа за информирано съгласие ограниченията от страна на неговото тяло, възраст и здравословно състояние, които неизбежно ще окажат влияние върху резултата.

(4) При допустими различия между оптималното предложение на хирурга и желанията на пациента, хирургът трябва да изиска от пациента да впише тези желания в документа за информирано съгласие, да потвърди писмено, че разбира възможните неблагоприятни последствия от решението си и да постави отделен подпис под решението си.

(5) В информираното съгласие за пластична операция трябва да се подчертае, че поради изключителната сложност на човешкия организъм и влиянието върху състоянието му преди, по време и след операцията, на известни и неизвестни, вътрешни и външни за него фактори, няма гаранция за очаквания от пациента резултат, особено в случаите на естетична хирургия.

(6) Информиранието съгласие за оперативни или неоперативни пластични процедури трябва да съдържа клауза за съгласие на пациента за използване на негови фотографски или видеоматериали за научни цели, публикации и др.

(7) Информиранието съгласие трябва да включва пояснения за финансовата отговорност на пациента при необходимост от допълнителни хирургични интервенции или лечение, поради усложнения и/или незадоволителен резултат.

(8) След консултацията, пластичният хирург трябва да бъде уверен, че пациента е разбрал напълно очакваните ползи и рисковете на процедурата, като се изложат подробно алтернативните методи на лечение.

(9) Преди да постави подписа си в декларацията за информирано съгласие за осъществяване на пластична процедура, на пациента трябва да се даде възможност да зададе всички възникнали въпроси.

(10) Пластичният хирург трябва да отговори достъпно и ясно на всеки въпрос на пациента без спестяване на информация, която може да повлияе на неговото решение.

(11) Естетична пластична операция с голям или много голям обем може да бъде извършена след 7 дни период за размисъл, считани от предоставянето на пациента на документ за информирано съгласие. При настояване на пациента поради изключителни обстоятелства, срокът може да бъде намален, като обстоятелствата се вписват в информираното съгласие и пациентът се подписва отделно. Хирургът трябва да прецени риска от неспазването на периода за размисъл и да откаже или приеме, като във втория случай поема персонална отговорност при нежелани последствия от решението.

(12) Дълг на пластичния хирург е да води честно и безпристрастно процесът на информирано съгласие в най-добрия интерес на пациента.

V. Конфиденциалност

Пациентите имат право на запазване в тайна на информацията за тяхното лечение, с изключение на съдебни случаи и случаи от обществен интерес. Затова пластичният хирург трябва да спазва конфиденциалност на информацията за всеки свой пациент.

VI. Медицинска етика и морал

Добрата практика почива на основните морално-етични правила и норми на поведение в медицината. Пластичният хирург е длъжен да постави своята практика върху основата на медицинската етика и морал, което изисква от него:

- (1) Да се отнася с уважение към пациента.
- (2) Да бъде справедлив, състрадателен и честен.
- (3) Да третира пациента си като нуждаеща се от помощ личност, а не като клиент. Това важи особено за пациентите търсещи естетични услуги.
- (4) Да окуражава и подкрепя пациента да се информира подробно за здравето си и да използва тази информация при вземането на решения.
- (5) Да полага грижи за пациента без предубеждение за негова вина за състоянието му.
- (6) Да се отнася равнопоставено към всички пациенти, без дискриминация на религиозна, расова, полова или друга основа.
- (7) Пластичният хирург трябва да прилага приоритетно и да се ограничава само в нужните за лечението на конкретното състояние изследвания и терапевтични методи.
- (8) Да окуражава и подкрепя пациента в грижите за възстановяване и поддържане на здравето му.
- (9) Пластичният хирург трябва да бъде честен при представяне на професионалния си опит със съответната процедура и открито да съобщава общоизвестния процент на усложнения и своя собствен такъв.

VII. Медицинска документация

Добрата медицинска практика изисква надлежно водене и съхраняване на ясна и коректна медицинска документация. Това поставя следните изисквания към пластичния хирург:

- (1) Да води пълни, точни и съответни данни отразяващи историята на състоянието, клиничните изследвания, други тестове и изследвания, лечебните процедури, медикаменти и други средства за лечение.
- (2) Текущата информация трябва да се отразява веднага или малко след извършване на съответната процедура.
- (3) Да не допуска медицинската документация да съдържа неверни данни или подвеждаща информация.
- (4) Да следи за съхранението на медицинската документация така, че да не бъде достъпна за злонамерени действия.
- (5) Да спазва правата на пациента да бъде запознат с информацията от медицинската документация.
- (6) Да предава на всеки пациент след хирургична интервенция подробно написана епикриза при изписване или амбулаторна карта при напускане на амбулаторията. В тези документи трябва да бъде отразено състоянието преди операцията и локалния статус, както и подробното описание на приложени метод. Задължително се дават на пациента паспорти на импланти, стикери на филъри или други имплантируеми медицински материали или средства.
- (7) При осъществяване на повече от една процедура или хирургична интервенция на един етап, това трябва да бъде отразено в епикризата и да има отделни или съчетани конкретни информирани съгласия.

(8) Да води и съхранява медицинска фото- или видеодокументация според стандартизираните правила за всяка пластична интервенция. Тя трябва да включва и представя предоперативното състояние, интраоперативната находка, оперативната техника и развитието на следоперативния резултат в хронологичен ред, препоръчително до 1г. след интервенцията.

(9) При желание на пациента, във всеки момент след неговото изписване, да предава извадки от фотодокументацията на предоперативното състояние и резултата.

(10) Да осигурява своевременно трансфер на информация към други медицински или немедицински лица и институции относно изпълнени от него пластични процедури при поискване от пациента.

(11) Пластичният хирург трябва да издава медицински документи с вярно съдържание и да бъде убеден в това, преди да ги подпише.

(12) Недопустимо е използването на логото на БАПРЕХ в медицинската документация (епикриза или амбулаторна карта) на пациенти след пластично-възстановителни и естетични операции.

(13) Да се грижи за съхраняването на цялата медицинска документация на всеки пациент, включително историята на заболяването, епикризата с подробен оперативен протокол и фотоматериалите, от лечебното заведение, където е извършена операцията, докато то съществува като юридическо лице и оператора практикува.

VIII. Работа с колеги

Добрата колаборация с колеги, специалисти по здравни грижи и други медицински работници е необходима за да подпомага и подобрява осигуряването на услуги по пластична хирургия. В тази насока пластичният хирург е задължен:

(1) Да комуникира с уважение, открито и ясно с други лекари и здравни работници.

(2) Да признава и уважава приносът на лекари и медицински специалисти в грижите за неговите пациенти.

(3) Да не допуска публично или в тесен кръг - пред друг колега или пациент, да се накърнява достойнството или професионалните качества на колега.

(4) Да се въздържа от негативни коментари в случай на неблагоприятно или недоволен пациент, който е потърсил неговата помощ за мнение или допълнително лечение.

(5) При необходимост да делегира частично или изцяло грижата за пациент на колега, като с това поема отговорност за неговото лечение.

(6) Да осигурява изчерпателна информация за състоянието на пациента и извършените процедури, както и за настъпили усложнения, в случай на делегиране на грижи на колега.

(7) Да разбира и изпълнява отговорностите си при участие в екип, включително да признава и се съобразява с решенията на водещия или координатора на екипа.

(8) Да информира пациента за ролята на членовете на екипа в процеса на подготовката и изпълнението на пластичната операция.

(9) Да не допуска и се бори срещу създаване на конфликтна атмосфера, лъжа и напрежение в екипа.

IX. Работа в полза на минималния риск

Рискът е неразделна част от медицинската практика. Минимизирането на риска за пациента е важен компонент на дейността в пластично-възстановителната и естетична хирургия. Добрата медицинска практика включва разбиране и приложение на ключовите принципи за намаляване на риска от усложнения. Това поставя следните изисквания пред пластичният хирург:

(1) Да осведомява напълно пациента за рисковете на съответната процедура.

(2) Да вземе всички мерки ако има причини да мисли, че безопасността на пациента е нарушена.

(3) Да работи в съгласие със стандарта по Пластично-възстановителна и естетична хирургия.

(4) Да не практикува ако е с нарушено здраве, умора или състояния нарушаващи преценката и действията му.

(5) Да предприеме необходимото за да помогне на колега, който е с нарушена способност на практикува.

(6) Ако не е сигурен в преценките и способностите си, да потърси съдействие от по-опитен колега, компетентен в съответната област.

X. Поведение при медицински усложнения

Макар и нежелани, в хирургичната практика неизбежно се случват усложнения. В подобни ситуации, добрата медицинска практика изисква от пластичния хирург осъществяване на определни действия:

(1) Да установи естеството на усложнението.

(2) Незабавно да предприеме действия за преодоляване на усложнението, включително да потърси помощ и съвет от колеги при нужда.

(3) Да обясни ясно и точно на пациента и/или близките му, какво се е случило и какви краткосрочни и дългосрочни ефекти ще последват.

(4) Да разбира стреса от усложнението и да осигури нужната подкрепа на пациента за преодоляването му.

(5) Да документира и анализира усложненията и да предприема мерки за намаляване на риска от изявата им.

(6) Ако се изисква, пластичният хирург трябва да докладва за усложненията пред съответните институции.

XI. Прекратяване на професионални отношения с пациент

При някои обстоятелства взаимоотношенията лекар – пациент може да се окажат неефективни, което налага прекратяването им. Добрата медицинска практика изисква от пластичния хирург да даде адекватна информация за състоянието на пациента, направените изследвания, медицински процедури и интервенции и да подпомогне и улесни продължаването на грижите за пациента

от други специалисти, включително осигуряване на необходимата медицинска документация.

XII. Преподаване, наблюдение и оценка на обучаващи се

Преподаването и воденето на обучението на специализанти и студенти е важно за тяхното развитие и за грижите за пациента. Те са част от добрата медицинска практика. За да осигури адекватно обучение, пластичният хирург трябва:

(1) Да се стреми към развитие на уменията, възгледите и практиките на ефективен учител, когато е ангажиран с това.

(2) Да бъде убеден, че обучаващите, които ръководи, получават адекватно наблюдение и помощ.

(3) Да се отнася към колегите и студентите с уважение и търпение.

(4) Да информира пациентите за включването на студенти и специализанти в диагностично-лечебния процес и да окуражава одобрението им за тяхното участие.

(5) Да бъде честен, обективен и конструктивен в оценяването на колеги и студенти. Неадекватното оценяване, може да изложи здравето на бъдещи пациенти на риск.

(6) Да осигури точна и справедлива информация когато дава препоръки или доклади за колеги.

XIII. Реклама и маркетинг

Макар и подлагани на критика, рекламата и маркетинга са част от съвременната медицинска практика. За да съответства на добрата медицинска практика, рекламата на медицински дейности в обхвата на Пластично-възстановителната и естетична хирургия трябва да отговаря на следващите изисквания:

(1) Реклама може да се осъществява чрез публични комуникации, интернет сайтове, телевизионни и електронни медии.

(2) Рекламата и маркетинга на естетични процедури трябва да бъде благоприятна, честна и социално отговорна.

(3) Рекламирацията се пластичен хирург не трябва да изнася публично неверни данни за придобитата квалификация.

(4) Информацията изложена в рекламата трябва да бъде съответна по съдържание на рекламираната медицинска дейност.

(5) Фотографски материали на пациенти в принтирани или електронни средства за реклама са недопустими.

(6) Реклама на отстъпки, намаления, промоции или операции като награди са недопустими.

(7) Рекламата в билбордове е неприемлива за практикуващите пластични хирурзи.

(8) Лекар без придобитата специалност по Пластично-възстановителна и естетична хирургия в Република България или Европейския съюз, няма право да се рекламира като пластичен хирург.

XIV. Финансови взаимоотношения с пациента

Пластичният хирург трябва да бъде честен и прозрачен във финансовите си взаимоотношения с пациентите си. Добрата медицинска практика изисква:

(1) Да предоставя информацията за цените и разходите предварително, преди документа за информирано съгласие.

(2) Да бъде прозрачен във финансовите и търговски въпроси на обслужването.

(3) Да не принуждава пациента да дава подаръци или пари в своя полза и интерес.

(4) Да избягва финансови отношения с пациента като операции на кредит или изплащане, заеми, инвестиционни схеми или др.

(5) да не принуждава пациента или семейството му да прави дарения на други хора или организации.

XV. Конфликт на интереси

Конфликт на интереси може да възникне в медицинската практика, когато лекаря поел лечението на даден пациент има също финансови, професионални или лични интереси или взаимоотношения с трети лица, което може да повлияе върху лечението. В такива случаи пластичният хирург трябва да признае и отстрани конфликта в най-добрия интерес на пациента. За това е необходимо:

(1) Да уведоми пациента за потенциален конфликт на интереси в професионалните си взаимоотношения с него, например, че е търговски представител на определен медицински продукт, подходящ за нуждите на неговата терапия.

(2) Да работи в най-добрия интерес на пациента, когато прави избор на средства за лечение или грижи.

(3) Да информира пациента за лични интереси, които могат да засегнат лечението.

(4) Да запознава пациента с потенциални конфликти на интереси при избор на медицински консумативи иматериали и да ги управлява в интерес на пациента.

(5) Да не предлага и подбужда свои колеги да получават комисионни от заинтересовани фирми.